

Posudek disertační práce

V úvodu disertační práce *Scénická umění (hudba, divadlo, tanec) a kulturní politika v zemích střední Evropy* napsala Martina Pecková-Černá, že k zájmu o kulturní politiku v oblasti scénických umění ji přivedla její profese. Pracuje v Institutu umění – Divadelním ústavu na různých projektech, například na programu propagace českého scénického umění v cizině, uspořádala veřejnou diskusi na téma *Kulturní instituce dnes* apod. Uvádím tuto skutečnost hned na začátku, neboť její disertační práce je napsána se zaujetím profesionála. Pro mne to není nic divného, protože znám Martinu Černou od studií a podobné zaujetí je pro ni normou. Na studiích psala stejným způsobem o jihoamerickém dramatu a nyní se pustila se stejnou energií do tohoto zdánlivě odlišném tématu středoevropské kulturní politiky.

V úvodu doktorandka definuje jako východisko, co je pro ni kultura a kulturní politika, co scénická umění a co střední Evropa. Říkám „pro ni“, protože se nepouští do nějakých obsáhlých definic podle dnes už bohaté literatury na tato témata a pouze si vymezuje výchozí terén pro vlastní komparativní pojednání o realizaci kulturní politiky v šesti zemích střední Evropy z hlediska veřejné správy. Podstatnější je, jak pojímá samotnou kulturní politiku. Podle doktorandky je účelem kulturní politiky organizovat, podporovat, garantovat, čili tvořit podmínky neboli prostředí (dalo by se říci, jakési environment). A v tom se přirozeně kulturní politika překrývá s ekonomikou, právem, diplomacií, prostě s celou širší společenské sférou. A to jen proto, aby byla vytvořena vhodná půda pro vertikálu kultury, kterou je vlastní rozvoj umění, zde scénického, které má tu vlastnost (a pro některé i vadu), že vzniká a mizí v jedinečném časoprostoru „zde a nyní“. A tím se zase nutně překrývá s historií, tradicí, národními specifiky apod. I to se muselo promítnout do práce doktorandky v dalších kapitolách.

V druhé části pojednává doktorandka o scénickém umění v zemích střední Evropy z hlediska ekonomicko statistických dat. Bylo pro mne zajímavé sledovat a porovnávat údaje v jednotlivých zemích a číst autorčiny komentáře. Přináší důležité informace a čtenář si tak může vytvořit vlastní plastický obraz o podpoře scénických umění u nás a v sousedních zemích. Určitě mohou být tyto informace podkladem pro zamýšlení nad tím, co by se dalo zlepšit nebo změnit, v tomto případě především v naší české kulturní politice. Ale to už je zadání pro politiky a úkolem této práce bylo poskytnout pro ně podněty při úvahách o scénických uměních. A doktorandce se to daří. Je přitom taktní, protože hodnotit kulturní politiku ostatních zemí by nebylo férové kvůli různosti historie, tradic, demografického rozvržení, politických snah atd. S naší českou kulturní politikou se musíme identifikovat, na ostatní země máme právo jen „pokukovat“ přes hranice a vzít si od nich ponaučení.

Ve třetí kapitole se diplomantka věnuje další významné vlastnosti kulturní politiky : vztahu státních orgánů k scénickým uměním v jednotlivých zemích. Z hlediska rozsahu práce se omezila jen na spravování kulturních institucí státem, ale protože jsem velký zastánce rozvoje regionálních kultur, rád bych si od ní jednou přečetl podobnou práci i o situaci a vztahu k scénickým uměním v jednotlivých regionech u nás i v dalších středoevropských zemích. Decentralizační příklad Německa, kde kulturu podporují spolkové země mi připadá v jistém smyslu inspirativní, i když samozřejmě vím, že se jedná o stát s jinou tradicí, se složitým zemským členěním, s růzností náboženství apod.

V závěru doktorandka cituje Heinera Goebbelse o tom, že dění na jevišti je pouze impulsem pro diváky k tomu, aby sami objevovali, co je skryté. V práci Martiny Černé je toho hodně skrytého a je nyní na kulturních politicích, aby to objevovali a podle toho jednali. Přesněji:

aby neviděli jen statistická data a množství peněz, které do kultury a zde do scénických umění vkládali, ale ještě předtím objevovali a rozuměli tomu, co je v kultuře skryté a tvoří vertikálu našeho života. Martina Černá v závěru říká, že *scénická umění v regionu střední Evropy mají svou váhu*. Souhlasím a také s tím, jak sama říká, *chtějme od politiků více*. Kritizujme nízké finance, špatné platy umělců a kulturních pracovníků, prosazujme kulturu mimo střední Evropu atd.

Práci doktorandka doplnila přehlednými tabulkami a několika drobnými přílohami. V práci je ale několik gramatických chyb, např. na straně 49, 131, 135, 158 nebo 188.

Jak je patrné z posudku, nemám žádné námitky, a proto práci doporučuji k obhajobě.

10. 8. 2018

Hyvnar Jan

